

Vykort från Påskön - Isla de Pascua - Rapa Nui

Moiaterna på Rano Raraku4.

(IslaPascua 2005_17.pdf)

I detta vykort kommer det en rad moaier från sluttningen vid Rano Raraku. Dom lämnades här för flera hundra år sedan och har sedan dess stått orörda på detta sätt. Efter att ha huggits ut ur klippan hasades de nerför den branta sluttningen och restes för att slutligen finputsas och färdigställas för den slutliga leveransen och transporten till sin Ahu. Särskilt ryggen var kvar att färdigställa.

Men - plötsligt upphörde all moaitillverkning och allt lämnades tvärt. När forskarna började intressera sig för Påskön och dess moaier någon gång i början av 1900-talet visade det sig att alla stenverktyg låg kvar precis som om man tvärslutat att arbeta. Ingen hade rört något.

Enligt Heyerdahl fanns det två olika folk på Påskön på den tiden. **Kortöronen**, (mörka människor som kom västerifrån, troligen från polynesien) som var de egentliga stenhuggarna och som var tvungna (antagligen) att slita i berget och hugga avbilder av **långöronen**, (ljusa och högväxta människor, troligen från sydamerika). Långöronen, vilka hade som tradition att töja ut sina öronsnibbar med vikter. Därav namnet. Möjligen var de lite av "härskare". Stenhuggeriet pågick i c:a 200 år tills något gjorde att allt plötsligt upphörde. Kortöronen kanske tröttnade. De gick i alla fall till anfall mot långöronen, som hade byggt försvarsställningar på halvön Poike. Eftersom kortöronen var mångfaldigt flera kunde dom praktiskt taget utplåna långöronen. Sedan började de olika kvarvarande stammarna att slåss mot varandra och förstörelsen av Ahuer och vältande av moaier pågick tills inte en enda stod kvar. Det var en mycket förkortad historiebeteckning av Påsköns nedgång enligt Heyerdahls teorier. Det finns massor att läsa om detta i böcker och på Internet.

Titta högst upp i bilden i mitten. Vad ser vi där om inte jätten? Jämför honom med de andra, som inte heller är små. Vi skall se det lite senare. Det skall alltså finnas 397 stycken mer

eller mindre färdiga moaier kvar i berget! Vi såg kanske tjugo - tjugofem stycken, men berget är stort och vi fick inte röra oss fritt utanför stigarna. Man kan se att nästan hela klippan är full av kvarvarande håligheter efter moaierna.

Ta en extratitt på den långa moaien mitt i bilden. Just denna moai grävde Heyerdahls expedition ut 1986. De grävde väl inte ut den precis, men de grävde ändå ner till botten för att se hur lång den var. Det visade sig att den fortsätter 6 meter ner under marken och att den är helt färdig för transport till någon Ahu, men här blev den kvar.

Heyerdahls utgrävda moai. Med sina 6 m under marken har den en totallängd av 9 till 10 m.

Vi kan tydligt se på varenda moai att dom har långa öron. Detta stöder teorin att det var långöronen som avbildades. Man kan också se att man i detta skede inte har huggit ut ögonhålorna i vilka man sedan placerade ögonen. Detta skedde inte förrän moaien kom fram till sin Ahu. Man vet detta p.g.a. att de moaier som man hittat mellan berget och kusten och som alltså var på väg när allt upphörde, inte heller har ögonhålor uthuggna.

Här står en riktigt lång moai, kanske den längsta här på sluttningen. Om vi antar att den proportionellt sett är lika lång under marken som Heyerdahls utgrävda, måste denna vara en bra bit över 10 m lång, kanske 12-13 m! Om man fantiserar lite skulle just denna moai kunna vara den som skulle ha den stora hatten som fortfarande ligger kvar i Puna Pau. Kanske är det så, kanske inte. Vem vet? En minst 10 - 12 m lång och smal moai uppe på en 2-3 m hög Ahu och uppe på allt en röd hatt eller pucao som väger 30 ton!!! Tänk - vilken syn det hade varit!

Här kan vi också väldigt tydligt se förändringen i utseende. Huvud- dragen är väl ganska lika, men de har ju blivit mycket smalare. Jämför med de första vi såg i Hanga Roa. (bilderna till vänster). Långa öron har dom i alla fall, åtminstone den ena.

Fortsättning följer